Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer: Z/24/625846

Onderwerp
Programmabegroting 2025

Voorstel
De gemeenteraad besluit:

In te stemmen met de programmabegroting 2025 en in het bijzonder met de expliciete voorstellen zoals opgenomen in:

Financieel perspectief

1. De actualisatie van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 door verwerking van de bijstellingen uit de tabel autonome ontwikkelingen uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2025.

2. In te stemmen met de begrotingswijziging van de GR Vidar Wsw en hierop geen zienswijze kenbaar te maken.

3. De actualisatie van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 door verwerking van de (beleids)keuzes in de tabel (beleids)keuzes uit het onderdeel Actualisatie financieel perspectief van de programmabegroting 2025.

Burgemeester, mr. J.Th.C.M. Verheijen	Gemeentesecretaris, J.A.M. Heesen

4. De voordelige begrotingssaldi in de jaarschijven 2025 tot en met 2027 van respectievelijk € 0,2 mln., € 3,3 mln en € 6,4 mln. aan te houden in afwachting van de ontwikkeling van het Rijksbeleid met betrekking tot gemeentefinanciën en de financiële vertaling van een aantal lopende dossiers.

5. De afdekking van het nadelig begrotingssaldo in 2028 van € 52.000 mee te nemen in de verdere actualisatie van het financieel perspectief via de P&C-cyclus.

6. Het overschot in de algemene reserve risicobeheersing ad € 1,04 mln. toe te voegen aan het surplus van de algemene reserve, waardoor het geactualiseerd risicoprofiel volledig (100%) wordt afgedekt.

7. Het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen Ibor in 2025 voor € 16,5 mln.

8. De gemeentelijke bijdrage aan de pilot voor de periode 2025-2028 aan het congresbureau Maastricht Convention Bureau te dekken uit de begrotingspost 'robuuste begroting". Deze bijdrage bedraagt € 75.000 in 2025, € 90.000 in 2026 en € 100.000 in 2027 en 2028.

9. Het beschikbaar stellen van een investeringskrediet van € 50.000 voor de uitvoering van het speerpunt Ruimte voor ontmoeting in de openbare ruimte. De kapitaallasten worden gedekt ten laste van de algemene middelen

Programmaplan - Overhead

10. In te stemmen met het afsprakenkader Overhead 2025-2028 en het overheadtarief voor 2025 vast te stellen op € 41.614 per fte.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

11. De looptijd van de nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023 met twee jaar te verlengen.

Inleiding

Overeenkomstig het raadsbesluit over de P&C-cyclus 2024 worden in de raadsvergadering van 12/13 november aanstaande de 2de rapportage 2024, de programmabegroting 2025 en de belastingmaatregelen 2025 in samenhang behandeld. De besluitvorming over de 2de rapportage 2024 en de belastingmaatregelen 2025 wordt via een afzonderlijk voorstel aan de raad voorgelegd.

Wij hebben in deze begroting het begrotingsbeeld bijgesteld voor autonome ontwikkelingen en een aantal (beleids)keuzes. Na verwerking van deze ontwikkelingen blijkt dat er tot en met 2027 sprake

is van voordelige begrotingssaldi; € 0,2 mln. in 2025, € 3,3 mln. in 2026 en € 6,4 mln. in 2027. In 2028 is er sprake van een beperkt tekort van € 52.000.

In de begroting 2025 met een omvang van afgerond € 450 mln hebben we per (sub) programma onze voornemens in termen van doelen en resultaten uitgewerkt. De uitvoeringsagenda 2024-2026, waarin de speerpunten voor deze bestuursperiode zijn opgenomen, en de projectenportefeuille maken daar deel van uit.

Beoogd effect

In deze begroting geven wij inzicht in de doelen en resultaten die wij komend jaar willen realiseren en welke middelen wij daarvoor willen inzetten.
Hierbij streven we naar:

- een structureel en langdurige gezonde financiële situatie;
- uitvoering geven aan de uitvoeringsprincipes die in de kadernota 2023/ kaderbrief 2024 zijn vastgelegd, door:
    - verwerking van de autonome ontwikkelingen;
    - voor zover de begroting dat toelaat keuzes te maken.

Daarnaast hebben wij in de uitwerking van de begrotingsopzet een aantal ontwikkelingen doorgevoerd met het doel een stuurbare, meetbare en toegankelijke begroting aan te kunnen bieden.

Argumenten

Programmabegroting 2025

In voorliggende programmabegroting 2025 gaan wij achtereenvolgens in op het financieel kader/ actualisatie financieel perspectief, de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026, het programmaplan, de verplichte paragrafen, de financiële begroting en een aantal bijlagen. De voorstellen met betrekking tot de onderdelen Financieel perspectief, Programmaplan – onderdeel overhead en de Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn in de programmabegroting 2025 expliciet weergegeven en toegelicht.

Begroting op hoofdlijnen 2025

De Begroting op hoofdlijnen is in tegenstelling tot voorgaande jaren niet meer in een afzonderlijk document uitgewerkt, maar maakt nu onderdeel uit van het programmaplan. In de begroting op hoofdlijnen, die is ingericht op basis van de vier veerkrachten, kan voor de belangrijkste resultaten in de digitale applicatie worden doorgeklikt naar de inhoudelijke toelichting op deze resultaten in de (sub) programmabladen.

Ontwikkellijnen programmabegroting 2025 – Begroting op hoofdlijnen 2025

Zoals in de informatiesessie voor raads- en burgerleden van 29 augustus jl. toegelicht, hebben we in de begrotingsopzet enkele ontwikkellijnen verwerkt, welke aansluiten op het raadsbesluit P&C-cyclus 2024. De aanleiding voor deze ontwikkellijnen is gelegen in kadernota 2023, de lange termijn aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Toegankelijkheid begroting en rapportages'(2020) en de opmerkingen uit de raadsdebatten over onze P&C-producten. Aan de hand van deze ontwikkellijnen

streven wij naar een meetbare en stuurbare P&C-cyclus die digitaal is opgebouwd en gepubliceerd. Om dit te realiseren, onderscheiden we de volgende drie ontwikkellijnen:

- Een stuurbare P&C-cyclus;
- Een meetbare P&C-cyclus;
- Een toegankelijke P&C-cyclus.

In de begroting 2025 hebben we eerste stappen gezet om deze ontwikkellijnen vorm en inhoud te geven. In de onderdelen 'Financieel Kader' en "Programmaplan' wordt de uitwerking verder toegelicht.

Tussentijdse betrokkenheid raad

In het raadsbesluit over de P&C-cyclus 2024 is aangegeven dat de raad tussentijds in positie wordt gebracht bij de totstandkoming van de begroting. Op 29 augustus jl. is de raad geïnformeerd over landelijke ontwikkelingen met betrekking tot gemeentefinanciën (door de accountant) en de ontwikkellijnen in onze begrotingsopzet.

Op 9 oktober aanstaande vindt een tweede, interactieve raadssessie plaats. We starten de sessie met een korte plenaire toelichting op de inhoud van de begroting. Per veerkracht richten wij een 'marktkraam/ stand' in, die ambtelijk wordt bemenst. Nadat de raad op 26 september de begroting ontvangt, kunnen tijdens de drie uur durende sessie vragen ter verduidelijking worden gesteld en/of eigen inzichten worden getoetst (ter voorbereiding op moties/ amendementen).

Toelichting voorstellen;

Voorstellen 1 en 3 tot en met 7 en10 – Actualisatie financieel perspectief

Zoals bij het onderdeel programmabegroting toegelicht, zijn de voorstellen in de programmabegroting expliciet weergegeven en toegelicht. Bovenstaande voorstellen vloeien voort uit de actualisatie van het financieel perspectief. Bij het onderdeel Financiën van dit raadsvoorstel wordt hier ook verder op ingegaan.

Voorstel 2 – Begrotingswijziging GR Vidar Wsw

De exploitatiebegroting van de GR Vidar Wsw 2025 inclusief het meerjarenperspectief wordt gewijzigd. We willen de kosten op een andere manier gaan bepalen en verdelen in samenwerking met de diverse deelnemende gemeenten.

Met deze aanpassingen zijn we beter in staat om op financiële ontwikkelingen en kosten te sturen. De stijging van de loonkosten kunnen we beter verwerken door de stijgingen in het wettelijk minimumloon te koppelen aan het geld dat we beschikbaar stellen om mensen te ondersteunen bij het herintegreren op de arbeidsmarkt. Tot slot kunnen we de kosten beter toerekenen aan de deelnemende gemeenten.
De financiële gevolgen van deze aanpassingen in de GR Vidar Wsw vallen voor de GR Vidar Wsw en voor de afzonderlijke gemeenten voordelig uit. De effecten zijn opgenomen in onderstaande tabel.

X € 1,0 mln.	2025	2026	2027	2028
Totaal	€ 0,91	€ 1,40	€ 1,83	€ 2,18
Deelnemers				
Sittard-Geleen	***€ 0,68***	***€ 1,05***	***€ 1,37***	***€ 1,63***
Stein	€ 0,13	€ 0,20	€ 0,26	€ 0,31
Beek	€ 0,06	€ 0,09	€ 0,12	€ 0,14
Afnemer				
Beekdaelen	€ 0,04	€ 0,06	€ 0,08	€ 0,10

Voor de begroting van de gemeente Sittard-Geleen ziet het voordelig effect van deze aanpassingen er als volgt uit. Ogenschijnlijk is er in 2028 een opvallend groot effect. Dit komt omdat in onze jaarschijf 2028 in eerste instantie de afname van de loonkosten niet was meegenomen en nog gebaseerd was op de kosten in 2027. Door deze correctie valt het actueel begrotingsresultaat hoger uit dan de GR laat zien.

X € 1,0 mln.	2025	2026	2027	2028
Sittard-Geleen	€ 0,8	€ 1,2	€ 1,5	€ 2,5

Voorstel 8 – Gemeentelijke bijdrage aan de pilot congresbureau Maastricht Convention Bureau
De internationale congresmarkt groeit wereldwijd met een sterke groei van kleinere en meerdaagse events. Per kennisdomein waarop de vier Limburgse Brightlands campussen zich richten, is er marktpotentieel om te groeien in het aantrekken van congressen naar de provincie Limburg en dus ook naar Sittard-Geleen. Het Maastricht Convention Bureau (MCB) is een onafhankelijk congresbureau dat de economische kracht van (de regio) Maastricht verbindt met marktpotentieel binnen de (inter)nationale congresmarkt. MCB richt zich op de acquisitie van meerdaagse wetenschappelijke associatiecongressen met als doel het stimuleren van regionale economische ontwikkelingen. Het MCB wil de transitie maken naar een congresbureau voor heel Limburg gericht op de kennisdomeinen van de campussen. Hiervoor moet MCB van de juiste uitrusting worden voorzien met een vergelijkbare omvang als de concurrerende steden c.q. metropoolregio's: voldoende personeel, voldoende middelen, lokale verankering en regionaal netwerk. Om deze groei mogelijk te maken heeft MCB bij gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Venlo en bij de in deze drie gemeenten gevestigde campussen het verzoek gedaan voor een financiële bijdrage voor de periode 2025 – 2028.

Gezien het karakter van cofinanciering wordt voor de dekking de post robuuste begroting voorgesteld. Deze structurele post van jaarlijks € 2 mln. is onder andere bedoeld voor de

wendbaarheid van onze begroting. In die zin dat middelen beschikbaar zijn om invullingen te geven aan opgaven en/ of ontwikkelingen met andere partijen op te kunnen pakken (cofinanciering).

Voorstel 10 – Vaststelling overheadtarief
In de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet zijn bepalingen over kaderstelling en berekening van het overheadtarief opgenomen. In artikel 17 lid 3 is opgenomen dat de raad de kaders en regels over overhead vaststelt in de kadernota overhead, die iedere 4 jaar wordt herzien en vastgesteld.

Eind 2023 heeft de commissie BBV 2023 een nieuwe notitie overhead gepubliceerd, die met ingang van de begroting 2025 moet worden toegepast. Op basis van deze notitie en de hierin opgenomen stellige uitspraken is het 'Afsprakenkader Overhead 2025 t/m 2028' opgesteld. Deze kaders worden nu ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Passend binnen de richtlijnen van de nieuwe notitie overhead en het Afsprakenkader Overhead is het overheadtarief voor de begroting 2025 becijferd op € 41.614 per fte. Voor de berekening en toerekening van de diverse lasten aan de overhead verwijzen wij naar de bijlage 'Afsprakenkader Overhead'.

Voorstel 11 – Verlenging looptijd nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023
In de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet is de verplichting opgenomen om één keer in de 4 jaar een nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte vast te tellen. Deze nota geeft inzicht in het actuele areaal en stelt de kaders, de kwaliteitsniveaus en de bijbehorende (meerjarige) financiële consequenties vast. In 2019 is de nota onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte Sittard-Geleen 2020-2023 vastgesteld. De nota - waar het integraal beheerplan onderdeel van is, zou volgens de verordening daarom dit jaar geactualiseerd moeten worden.

Na samenspraak met de provinciale toezichthouder stellen wij voor om de nota met twee jaar te verlengen tot en met 2025. We doen dit om eerst de beleidsnota openbare ruimte 2016-2026 te actualiseren voor de duur van 4 jaar. De huidige beleidsnota voorziet namelijk onvoldoende in de inhoudelijke verbinding tussen enerzijds de hogere (abstracte) beleidsdoelen uit de omgevingsvisie en anderzijds het (concrete) beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Of anders gezegd de gevolgen voor het beheer en de integrale afwegingen en keuzes die daarbij nodig zijn. De afstand tussen beiden is nu te groot en een herijkte beleidsnota kan deze leemte opvullen en een brug slaan. Hoewel de huidige beleidsnota in principe nog tot 2026 loopt, kunnen we met deze eenmalige 'correctie' voortaan chronologisch in de pas lopen. Met andere woorden als om de vier jaar visie en beleid worden geactualiseerd, kan dit meteen worden doorvertaald naar de nota onderhoud kapitaalgoederen (inclusief beheerplannen) én de begroting.

Kanttekeningen
Niet van toepassing.

Inclusie

Voor zover inclusie betrekking heeft op begrijpelijkheid streven wij er naar, zoals ook in het coalitieakkoord 'Samen zorgvuldig, verbindend doorpakken' aangegeven, de financiële tabellen en teksten in de programmabegroting op een begrijpelijke manier en in duidelijke taal te presenteren. Via het digitaal beschikbaar stellen van deze programmabegroting beogen wij hier verder invulling aan te geven.

Duurzaamheid

In relatie tot de P&C-cyclus in het algemeen en onze financiën in het bijzonder heeft duurzaamheid met name betrekking op voeren van een solide financieel beleid met voldoende veerkracht. Deze financiële veerkracht heeft betrekking op wendbaarheid en weerbaarheid. Met andere woorden: hebben wij voldoende middelen om uitvoering te geven aan ambities en beschikken wij over middelen om tegenvallers op te kunnen vangen? Wij geven hier uitvoering aan door:

- het toepassen van onze begrotingskaders;
- het in de exploitatie opnemen van een structurele post 'robuuste' begroting om de flexibiliteit in de begroting te vergroten, gericht op weerbaarheid, wendbaarheid en bestendigheid;
- het realiseren van een sluitende begroting en meerjarenraming;
- het borgen van structureel begrotingsevenwicht;
- het afdekken van het geactualiseerd risicoprofiel, inclusief een restrisico van 1% van het begrotingstotaal in de algemene reserve risicobeheersing;
- het aanhouden van een buffer in de algemene reserve van 2% van het begrotingstotaal.

Juridisch

Op de programmabegroting 2024 zijn van toepassing:

- Gemeentewet, artikel 186, 189-195
- Besluit Begroting en Verantwoording
    - Artikel 7-23 inzake begroting en toelichting
    - Artikel 66-70 inzake uitvoeringsinformatie bij de begroting
    - Artikel 71 inzake informatie voor derden
- Verordening ex artikel 212 Gemeentewet, artikel 2-6

Financiën

De financiële consequenties zijn uitgewerkt in de programmabegroting 2025, onderdeel 'Financieel perspectief'. Met de begrotingssaldi tot en met de 1ste rapportage 2024 als vertrekpunt hebben wij het begrotingsbeeld bijgesteld. De lopende jaarschijf 2024 is bijgesteld in de 2de rapportage 2024 die tegelijkertijd met deze begroting wordt behandeld.

Passend binnen de uitvoeringsprincipes in de kadernota 2023/ kaderbrief 2024 hebben we het begrotingsbeeld allereerst bijgesteld voor nieuwe autonome ontwikkelingen. De belangrijkste voordelige autonome ontwikkelingen hebben betrekking op het gemeentefonds (meicirculaire 2024), de bijstelling van de kapitaallasten (rente en afschrijving) op basis van actuele prognoses van de voortgang van de projectenportefeuille en een begrotingswijziging van de GR Vidar Wsw. De

belangrijkste nadelige bijstelling betreft de bijstelling van de Wmo-budgetten. Naast de autonome ontwikkelingen wordt voorgesteld in het begrotingsbeeld een aantal keuzes te verwerken, waarmee invulling wordt gegeven aan de speerpunten uit de uitvoeringsagenda en tevens op sluitende jaarschijven wordt gestuurd.

De effecten van inflatie/ prijsstijgingen op onze begroting hebben wij gedekt uit de middelen die we hiervoor in de begroting hebben opgenomen (stelpost inflatie).

Na verwerking van deze ontwikkelingen blijkt dat er tot en met 2027 sprake is van voordelige begrotingssaldi; € 0,2 mln. in 2025, € 3,3 mln. in 2026 en € 6,4 mln. in 2027. In 2028 is er sprake van een beperkt tekort van € 52.000. Na correctie van onze begrotingssaldi voor de incidentele baten en lasten blijkt dat onze begroting tot en met 2027 voordelige structurele saldi heeft. In 2028 is er sprake van een structureel nadelig saldo van € 0,3 mln. Een structureel sluitende begroting 2025 is toereikend om voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen.

In dit actueel begrotingsbeeld is het 'ravijnjaar' 2026' niet meer zichtbaar. Er ligt als het ware een doek over het ravijn. In de jaarschijf 2028 is zowel het regulier als structureel begrotingssaldo nadelig. De omvang van de tekorten van respectievelijk € 52.000 en € 0,3 mln. zijn nu beperkt. Afhankelijk van de ontwikkeling van het Rijksbeleid kan het doek weer verdwijnen en daarmee tekorten manifester worden. Dit betekent dat ondanks de incidentele ruimte in met name de jaarschijven 2026 en 2027 er geen ruimte is voor nieuwe structurele verplichtingen.

In onze algemene reserve risicobeheersing hebben we het geactualiseerd risicoprofiel, inclusief een restrisico van 1% van het begrotingstotaal volledig afgedekt. Het surplus in de algemene reserve bedraagt, rekening houdend met een ondergrens van 2% van het begrotingstotaal en een aantal specifieke bestemmingen, € 20,0 mln. in 2024 en daalt dan naar € 4,7 mln. in 2028. Deze daling ligt in lijn met de besluitvorming over de dekking van de uitvoeringsagenda bestuursperiode 2024-2026 met incidentele middelen (algemene reserve).

Vervolg

Op 26 september aanstaande bieden we de programmabegroting 2025 aan de gemeenteraad aan. Aanvullend wordt deze begroting aan de hand van een ambtelijke presentatie toegelicht. Dit vindt plaats in de vorm van een videopresentatie die op 26 september vanaf 17.00 online kan worden geraadpleegd. In deze presentatie gaan we inhoudelijk in op de financiële hoofdlijnen uit deze begroting.

Op 9 oktober aanstaande organiseren we in de Hanenhof een interactieve raadssessie over de begroting 2025. Deze sessie is toegankelijk voor alle raads- en burgerleden. Naast een korte plenaire toelichting op de inhoud van de begroting is er gelegenheid tot het stellen van vragen. Voor deze sessie is een afzonderlijke uitnodiging verstuurd.

Voor technische vragen kunnen raadsfracties bij de P&C-producten gebruik maken van een schriftelijke technische vragenronde. Dit proces wordt zo ingericht dat de antwoorden beschikbaar zijn voor de rondebehandeling. Voorafgaand aan dit proces wordt op 14 oktober aanstaande een

financieel spreekuur georganiseerd. In dit spreekuur kunnen eenvoudige financieel-technische vragen worden gesteld.

Voor het indienen en beantwoorden van technische vragen stellen wij de volgende planning voor:

- Dinsdag 15 oktober (10.00 uur): uiterste datum indienen gebundelde vragen door raadsfracties;
- Vrijdag 18 oktober (16.00 uur): aanbieding beantwoording via het dagbericht griffie aan de gemeenteraad.

Datum	Wie	Omschrijving
26 september	Financiën	Aanbieding 2de rapportage 2024 aan de raad / ambtelijke toelichting
9 oktober (19.00 – 22.00)	Raads- en burgerleden, college, ambtelijke organisatie	Interactieve raadssessie begroting
14 oktober	Raadsleden, portefeuille-houder middelen, Financiën	Financieel spreekuur portefeuillehouder middelen
15 oktober (10.00 uur)	Raadsfracties	Uiterste termijn indienen technische vragen, gebundeld per raadsfractie
18 oktober (16.00 uur)	Griffie, Financiën	Aanbieding beantwoording schriftelijke technische vragen via het dagbericht
31 oktober	Raadsfracties, Griffie, portefeuillehouder middelen, Financiën	Ronde (beeld- en oordeelsvormend)
12/ 13 november	Raad	Besluitvorming 2de rapportage 2024

In bovenstaand overzicht hebben wij de planning voor het vervolgtraject samengevat. Hierbij plaatsen wij twee kanttekeningen:

- De behandeling van de programmabegroting 2025 vindt gecombineerd plaats met de 2de rapportage 2024 en de belastingmaatregelen 2025;
- Gezien de gelijktijdige behandeling van genoemde P&C-producten in één ronde, is aanwezigheid van het voltallig college in de ronde van 31 oktober gewenst.

Bijlagen

- Programmabegroting 2025
- Concept raadsbesluit programmabegroting 2025
- Afsprakenkader overhead

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller : [redacted]e Telefoon : [redacted] E-mail : [redacted]@sittard-geleen.nl Cluster : Dienstverlening Burgemeester: mr. J.Th.C.M. Verheijen	Registratienummer : Z/24/625846 Reg. datum : 25 september 2023 Reg.nummer(s) bijlagen : Gemeentesecretaris: J.A.M. Heesen